

РЕШЕНИЕ

№ 2871

гр. София, 21.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Александрова

Членове: Нели С. Маринова
Яна Ем. Владимирова

при участието на секретаря Виктория Ив. Тодорова
като разгледа докладваното от Нели С. Маринова Въззивно гражданско дело
№ 20221100501059 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 20195897/08.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7826/21 г. по описа на СРС, 165 състав, М. А. П. е осъден да заплати на М. И. Г. сумата от 1600 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от 09.10.2017 г., за заплащане на семестриални такси към Нов български университет, специалност „Право“, за първи семестър за учебната 2017/2018 г., с уговорен краен срок за плащане – до 31.01.2018 г., и сумата от 942,82 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от 17.07.2019 г., за заплащане на местен данък за МПС към СО, район Младост, дирекция „Общински приходи“, партида № 7213Т246863, за лек автомобил „Ауди“, модел „А4“, с рег. № ***** за периода 2014 – 2019 г., ведно със законната лихва върху всяка главница, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 09.02.2021 г. до окончателното плащане на задължението, както и сумата от 114,00 лв., представляваща разноски по делото.

Постъпила е въззивна жалба от М. А. П. срещу решение № 20195897/08.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7826/21 г. по описа на СРС,

165 състав. Твърди, че обжалваното решение е неправилно, тъй като е постановено в нарушение на материалния закон и на съдопроизводствените правила и е необосновано. Поддържа, че необосновано съдът е приел, че между страните е възникнало облигационно правоотношение по договор за заем. Твърди, че от писмените доказателства по делото се установява, че сумата от 1600 лв. е заплатена по сметка на Нов български университет, специалност „Право“, за първи семестър за учебната 2017/2018 г., а сумата от 942,82 лв. е заплатена по сметка на СО, район Младост, дирекция „Общински приходи“, партия за лек автомобил „Ауди“, модел „А4“, с рег. № ***** за периода 2014 – 2019 г., като от това плащане не се доказва съдържанието на заемното правоотношение, размера на заемната сума и срока за връщането ѝ. Поддържа, че от събраните по делото свидетелски показания не се установява ответникът да се е задължил да връща заемните суми, както и срока за връщането им. Счита, че съдът не е преценил показанията на свидетелите О.Г. и Б.Р. с оглед всички останали доказателства, като по отношение на показанията на свидетеля Г. не е отчел, че същият е съпруг на ищцата, поради което показанията му е следвало да ценят с оглед разпоредбата на чл. 172 ГПК. Твърди, че показанията на разпитаните свидетели противоречат на представените като доказателства по делото платежни нареждания, в които не било посочено като основание за плащане „заем“. Поддържа, че съдът се е произнесъл свръх петитум, като е присъдил законната лихва върху всяка от главниците, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 09.02.2021 г. до окончателното плащане. Иска се от съда да постанови решение, с което да отмени обжалваното решение като неправилно, и вместо него да постанови друго решение, с което да отхвърли исковете. Претендира разноски.

Въззиваемата страна - М. И. Г. е подала отговор на въззивната жалба в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК. Твърди, че обжалваното решение е правилно и следва да бъде потвърдено. Поддържа, че твърденията във въззивната жалба, че не е налице договор за заем, както и че сумата не е била предоставена при твърдяните условия, са необосновани. Твърди, че правилно съдът е кредитирал показанията на двамата свидетели, доведени от ищцата, които лично са присъствали и са чули разговорите между ищцата и ответника, на които ответникът е поискал в заем двете суми – едната за плащане на семестриална такса в НБУ, а другата – за заплащане на просрочени

задължения към МДТ – Младост, с обещание – да ги върне в определен срок. Посочва, че показанията на двамата свидетели са ясни, непротиворечиви и в логическа последователност. Иска се от съда да постанови решение, с което да потвърди обжалваното решение. Претендира разноски.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, след като взе предвид доводите на страните и като обсъди събраните по делото доказателства съгласно разпоредбите на чл. 12 ГПК и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Предявени са обективно съединени иски с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД.

Ищцата М. И. Г. твърди, че ответникът М. А. П. е бивш съпруг на дъщеря ѝ М. Г.. Посочва, че в края на м. септември 2017 г. ответникът ѝ е поискал в заем сумата в размер на 1600 лв., която му била необходима, за да заплати семестриалната си такса за обучение за първия семестър на учебната 2017/2018 г. в департамент „Право“ при Нов български университет. Посочва, че на 09.10.2017 г. е заплатила по банков път чрез кредитната си карта сумата в размер на 1600 лв. за семестриална такса на ответника в НБУ. Твърди, че уговорката ѝ с ответника била предоставената в заем сума да ѝ бъде върната до края на м. януари 2018 г. Посочва, че в началото на м. юли 2019 г. ответникът отново ѝ поискал заем, за да плати просрочени задължения към СО, район Младост – данък за МПС по партида № 7213T246863 – 819,21 лв., дължими към 02.07.2018 г., 61,42 лв., дължими към 01.07.2019 г., представляваща вноска за първото шестмесечие на 2019 г., както и 62,19 лв., представляваща вноска за второто шестмесечие на 2019 г., или сумата в общ размер от 941,85 лв. Твърди, че на 17.07.2019 г. ищцата е платила в СО, район Младост, сумата в размер на 880,63 лв., а на 29.07.2019 г. – остатъка от 62,19 лв., както и че ответникът обещал да ѝ върне заемната сума, след като започне работа. Посочва, че на 01.04.2020 г. ответникът започнал работа, но дадената му в заем сума не ѝ била върната. Иска се от съда да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати на ищцата сумата от 1600 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от 09.10.2017 г., за заплащане на семестриални такси към Нов български университет, специалност „Право“, за първи семестър за учебната 2017/2018 г., и сумата от 942,82 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от

17.07.2019 г., за заплащане на местен данък за МПС към СО, район Младост, дирекция „Общински приходи“, партида № 7213Т246863, за лек автомобил „Ауди“, модел „А4“, с рег. № ***** за периода 2014 – 2019 г. Претендира разноски.

Ответникът - М. А. П. оспорва наличието на облигационни правоотношения с ищцата по договори за заем. Твърди, че към датите на плащанията – 09.10.2017 г., 17.07.2019 г. и 29.07.2019 г. е бил в граждански брак с дъщерята на ищцата, поради което тя следвало да отговоря солидарно за дълга. Претендира разноски.

Видно от месечно извлечение по кредитна карта VISA CLASSIC, издадено от „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, с титуляр М. Г., касаещо периода от 16.09.2017 г. до 15.10.2017 г., на 09.10.2017 г. е извършено плащане с кредитната карта на сумата в размер на 1600 лв. в полза на НБУ – София.

От неоспореното от страните удостоверение с изх. № 50/27.07.2020 г., издадено от изпълнителния директор на Нов български университет, се установява, че на 09.10.2017 г. е платена такса за обучение в размер на 1600 лв. в полза на студента М. П., като плащането е извършено на ПОС терминал с банкова карта на М. Г..

От писмо от Столична община за задължения по данъчна партида № 7213Т246863 с титуляр М. П. е видно, че към 12.07.2019 г. същият има следните задължения за данък върху МПС – главница в размер на 634,80 лв. и лихва за забава в размер на 184,41 лв., дължими към 02.07.2018 г., главница в размер на 61,23 лв. и лихва за забава в размер на 0,19 лв., дължими към 01.07.2019 г., и главница в размер на 61,22 лв., дължима към 31.10.2019 г.

От платежно нареждане от 17.07.2019 г. се установява, че на 17.07.2019 г. М. И. Г. е наредила плащане в полза на СО, район Младост, на сумата в размер на 880,63 лв., с посочено основание за плащане – данък МПС/партида № 7213Т246863, до 01.07.2019 г., и със задължено лице – М. А. П..

От платежно нареждане от 29.07.2019 г. се установява, че на 29.07.2019 г. М. И. Г. е наредила плащане в полза на СО, район Младост, на сумата в размер на 62,19 лв., с посочено основание за плащане – данък МПС/партида № 7213Т246863/01.07.2019 г., и със задължено лице – М. А. П..

От извлечение от сметка от 31.07.2019 г. на М. И. Г., издадено от

„Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, за периода от 29.06.2019 г. до 31.07.2019 г., се установява, че на 17.07.2019 г. М. Г. е превела по банков път в полза на Столична община, район Младост, сумата в размер на 880,63 лв., с основание за плащането - данък МПС/партида № 7213T246863/01.07.2019 г., и със задължено лице – М. А. П., както и че на 29.07.2019 г. М. Г. е превела по банков път в полза на Столична община, район Младост, сумата в размер на 62,19 лв., с основание за плащането - данък МПС/партида № 7213T246863/01.07.2019 г., и със задължено лице – М. А. П..

От писмо с изх. № 7213004210/30.08.2021 г., издадено от Столична община, дирекция „Общински приходи“, отдел „ОП – Младост“, се установява, че на името на М. П. са регистрирани следните леки автомобили: „Форд Фиеста“, с рег. № *****, деклариран в ОП – Младост на 29.02.2008 г., и закрит към 31.10.2010 г., и „Ауди А4“, с рег. № ***** деклариран на 12.07.2019 г. с начислен данък от 01.01.2014 г. В писмото е посочено, че М. П. е имал неплатени задължения за МПС с рег. № ***** от 2014 г. и лихви, изчислени към съответната дата. На 17.07.2019 г. със сумата от 880,63 лв. е покрито задължение за същия автомобил за периода от 2014 г. и частично за 2019 г., ведно с лихвите за същия период, изчислени към датата на плащане. На 29.07.2019 г. със сумата от 62,19 лв. е покрито изцяло задължението за „Ауди А4“ за останалия данък МПС за 2019 г. и лихвите за изискуемите задължения с изтекъл срок на плащане.

За установяване на обстоятелствата, свързани с наличието на заемни правоотношения между страните, по делото са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетелите О.С. Г., Б.Т.Р. и А.Е.Б..

Св. Г. /съпруг на ищцата/ посочва, че в края на м. септември 2017 г. бил заедно с ищцата в апартамента на ответника, находящ се в гр. София, ж. к. *****, тъй като трябвало да платят на майстора, който извършвал ремонт в апартамента. Заявява, че докато разговарял с него, чул, че ответникът поискал пари на заем от съпругата му, за да си плати семестъра в Нов български университет, както и че съпругата му казала, че ще преведе парите по банков път, а той й казал, че ще ги върне в края на м. януари 2019 г. Посочва, че след това съпругата му превела по сметка на Нов български университет около 600 лв. за семестриална такса. Заявява, че през 2019 г. ответникът, дъщеря му и внучето гостували в апартамента, в който живее свидетелят в гр. София, на

бул. *****, и тогава ответникът поискал да му платят данъците за МПС, тъй като дълги години не ги бил плащал. Тогава съпругата му казала да си напише данните, за да преведат парите, които били около 900 лв. Заявява, че тази сума била преведена от жена му по банков път на два пъти – първо – 880 лв., а след това – още 60 лв. Ответникът бил обещал да ги върне, но не го направил.

Св. Р. разказва, че през м. септември 2017 г. е правил ремонт в апартамент, находящ с в гр. София, бул. „****“, ет. 4. Посочва, че св. Г. го бил извикал да направи ремонта, тъй като дъщеря му била бременна по това време. Заявява, че в края на м. септември 2017 г., докато св. Г. му плащал, чул, че ответникът иска от ищцата в заем сумата от 1600 лв., а тя му казала, че преведе парите по банков път. Посочва, че знае от св. Г., че парите не са били върнати от ответника.

Св. Б. /приятел на ответника/ твърди, че са били колеги в ГДБОП и ДАНС. Заявява, че в периода 2017 – 2019 г. ответникът е работил в частна охранителна фирма. Сочи, че ответникът не му е споделял да е взимал пари на заем от бившата си съпруга или от бившата си тъща.

От представения като доказателство по делото заверен препис от влязло в сила на 21.01.2021 г. решение № 20019838/21.01.2021 г., постановено по гр. д. № 18073/20 г. по описа на СРС, 92 състав, се установява, че е прекратен гражданския брак, сключен на 22.11.2015 г. между М. А. П. и М. О. П.а, с акт за граждански брак № 408/22.11.2015 г., съставен в гр. София, Столична община, район Триадица, поради сериозно и непоколебимо взаимно съгласие.

При така установените фактически обстоятелства по делото, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е допустима - подадена е в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от процесуално легитимирана страна срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт.

Разгледана по същество, въззивната жалба е частично основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта му – в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената служебна проверка въззивният съд констатира, че

решението е валидно и частично недопустимо. Основателно е оплакването, направено с въззивната жалба, че с обжалваното решение първоинстанционният съд се е произнесъл свръх петитум, като е присъдил върху всяка от претендираните суми за главница законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 09.02.2021 г. до окончателното плащане. Това е така, тъй като първоинстанционният съд в нарушение на диспозитивното начало в гражданския процес е осъдил ответника да заплати на ищцата законната лихва върху всяка от претендираните суми за главници, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 09.02.2021 г. до окончателното плащане, без в първоинстанционното производство ищцата да е претендирала заплащането ѝ.

Ето защо, решение № 20195897/08.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7826/21 г. по описа на СРС, 165 състав, следва да бъде обезсилено в частта, в която М. А. П. е осъден да заплати на М. И. Г. законната лихва върху всяка от претендираните суми за главници, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 09.02.2021 г. до окончателното плащане, като постановено свръх петитум в тази му част.

При извършената служебна проверка въззивният съд не констатира допуснати от първоинстанционния съд нарушения на императивни материалноправни норми.

Във връзка с доводите, изложени във въззивната жалба, по отношение на правилността на решението, въззивният съд намира следното:

Първоинстанционният съд правилно е разпределил доказателствената тежест по предявените искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД с доклада по делото, като е указал, че в тежест на ищцата е да докаже сключването на неформални договори за заем, по които претендираните суми са предадени в заем на ответника, както и настъпването на падежа на задължението за връщане на заемните суми, а в тежест на ответника е да докаже правоизключващите си възражения.

По своята правна същност договорът за заем е двустранен, неформален и реален договор. За да е налице облигационно отношение по договор за паричен заем /като разновидност на договора за заем/, следва да се установи наличието на съществени елементи - размер на заемната сума и

предаването ѝ в заем на заемополучателя. Срокът за връщане на заемната сума не е съществен елемент от договора за паричен заем и ако не е уговорено друго, тя следва да се върне в срок от един месец от поканата /арг. от чл. 240, ал. 4 във вр. с ал. 1 ЗЗД/.

По делото ищцата твърди, че на 09.10.2017 г. е превела по банков път на трето лице /Нов български университет/ по нареждане на ответника сумата от 1600 лв. за погасяване на задължението за плащане на семестриална такса за обучение в департамент „Право“ при Нов български университет за първия семестър на учебната 2017/2018 г., както и че на 17.07.2019 г. е превела по банков път на трето лице / Столична община, дирекция „Общински приходи“, отдел „ОП – Младост“/ по нареждане на ответника сумата от 880,63 лв., с която е покрито задължение за местен данък за „Ауди А4“, с рег. № ***** за периода от 2014 г. и частично за 2019 г., ведно с лихвите за същия период, изчислени към датата на плащане, а на 29.07.2019 г. е превела по банков път на същото трето лице по нареждане на ответника сумата от 62,19 лв., с което е покрито изцяло задължението му за „Ауди А4“, с рег. № ***** за останалия данък МПС за 2019 г. и лихвите за изискуемите задължения с изтекъл срок на плащане.

Обстоятелството, че посочените по – горе суми са преведени по банков път от ищцата в полза на трети лица по нареждане на ответника не са спорни по делото, а и същото се установява от представените като доказателства по делото: месечно извличение по кредитна карта VISA CLASSIC, издадено от „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, с титуляр – М. Г., удостоверение с изх. № 50/27.07.2020 г., издадено от НБУ, 2 бр. платежни нареждания от 17.07.2019 г. и 29.07.2019 г., и месечно извличение от сметка на М. Г., издадено от „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, касаещо периода от 29.06.2019 г. до 31.07.2019 г.

Спорният въпрос е дали процесните суми са преведени на основание договори за заем, сключени между страните по делото.

За установяване на обстоятелствата, свързани с наличието на заемни правоотношения между страните, по делото са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетелите О.С. Г. и Б.Т.Р..

От показанията на св. О.Г., които съдът цени при условията на чл. 172 ГПК, се установява, че в края на м. септември 2017 г., докато били в

апартамента на ответника в ж. к. ***** в гр. София, ответникът поискал пари на заем от съпругата му, за да си плати семействата в Нов български университет. Съпругата му казала, че ще преведе парите по банков път, а ответникът й казал, че ще ги върне в края на м. януари 2019 г. Разказва и за случай през 2019 г., когато ответникът, дъщеря му и внучето им гостували в апартамента им в гр. София, на бул. *. Тогава ответникът поискал да му платят данъците за МПС, тъй като дълги години не ги бил плащал, а съпругата му казала да си напише данните, за да преведат парите, които били около 900 лв. Заявява, че тази сума била преведена от жена му по банков път на два пъти – първо – 880 лв., а след това – още 60 лв. Ответникът бил обещал да ги върне, но не го направил.

От показанията на св. Р. се установява, че в края на м. септември 2017 г. е бил нает от св. Г. да прави ремонт в апартамента на ответника в гр. София, ж. к. *, и докато св. Г. му плащал за ремонта, присъствал на разговор, при който ответникът поискал от ищцата в заем сумата от 1600 лв., и тя му казала, че ще преведе парите по банков път. Парите не били върнати от ответника.

Въззивният съд намира, че от съвкупната преценка на показанията на св. Г. и св. Р., които следва да се кредитират като достоверни, тъй като са дадени от преки очевидци на проведения разговор в края на м. септември 2017 г., при който ответникът поискал в заем от ищцата сумата в размер на 1600 лв., за да си плати семестриалната такса за обучение в НБУ, с обещание да я върне, се установява наличието на съгласие между страните по делото за предоставяне в заем от ищцата на ответника на процесната сума в размер на 1600 лв., с уговорката да бъде върната. Същите са ясни, непротиворечиви и взаимно си кореспондират. От показанията на св. Г. се установява и наличието на съгласие между страните по делото за предоставяне в заем през м. юли 2019 г. от ищцата на ответника на сумата в размер на 942,82 лв. за погасяване на задължения за местен данък за МПС, притежавано от ответника. Реалното предаване на процесните суми се установява от месечното извлечение по кредитна карта VISA CLASSIC, издадено от „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, с титуляр – М. Г., от удостоверение с изх. № 50/27.07.2020 г., издадено от НБУ, от 2 бр. платежни нареждания от 17.07.2019 г. и 29.07.2019 г., и месечно извлечение от сметка на М. Г., издадено от „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, касаещо периода от 29.06.2019 г. до 31.07.2019 г.

Действително по делото не се установява по безспорен начин какъв е бил уговорения срок за връщане на заемните суми, но той не е съществен елемент от съдържанието на договора за заем. Съгласно разпоредбата на чл. 240, ал. 4 ЗЗД ако не е уговорено друго, заемната сума следва да се върне в срок от един месец от поканата. Съдът приема, че с връчването на препис от исковата молба, с която се претендира връщане на заемните суми, ответникът е бил поканен да ги върне, поради което с изтичането на 1 – месечния срок от връчването ѝ, е настъпила изискуемостта на задълженията.

По делото не са ангажирани от ответника доказателства, от които да се установява, че предоставените в заем суми са за задоволяване на нуждите на семейството, поради което отговорността за дълга не е солидарна /арг. от чл. 32 СК/.

Предвид изложеното по – горе, предявените искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД са основателни и следва да се уважат, като ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата сумата от 1600 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от 09.10.2017 г., за заплащане на семестриални такси към Нов български университет, специалност „Право“, за първи семестър за учебната 2017/2018 г., и сумата от 942,82 лв., представляваща заемна сума по неформален договор за заем от 17.07.2019 г., за заплащане на местен данък за МПС към СО, район Младост, дирекция „Общински приходи“, партида № 7213Т246863, за лек автомобил „Ауди“, модел „А4“, с рег. № ***** за периода 2014 – 2019 г.

Поради съвпадение в крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд решение № 20195897/08.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7826/21 г. по описа на СРС, 165 състав, в частта, в която са уважени предявените искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД, следва да се потвърди като правилно.

Предвид изхода на спора въззивникът следва да бъде осъден да заплати на въззиваемата страна сумата от 300 лв., представляваща направени разноски за адвокатско възнаграждение във въззивното производство, на основание чл. 273 във вр. с чл. 78, ал. 1 ГПК.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 20195897/08.10.2021 г., постановено по гр. д. № 7826/21 г. по описа на СРС, 165 състав, **в частта**, в която М. А. П., ЕГН: *****, е осъден да заплати на М. И. Г., ЕГН: *****, законната лихва върху всяка главница от датата на съдебното сезиране – 09.02.2021 г. до окончателното изплащане на задължението.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му част.

ОСЪЖДА М. А. П., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж. к. *****, бл. ***** ет. *****, да заплати на М. И. Г., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, бул. ***** № *****, ет. *****, на основание чл. 273 във вр. с чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 300 лв., представляваща разноси във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____